

... ..

Ὁ Ἀημέτριος Μαργαρίτης καὶ ὁ Διάδοχος του εἶνε οἱ μόνοι ὑποπρόξενοι Ἰόπης, οἵτινες ἐλογίσθησαν καὶ ὡς Πρόξενοι τῆς Ἑλλάδος Ἱεροσολύμων μέ ἔδραν τὴν Ἰόπην, καὶ ἐνεργοῦντες αὐτεπαγγέλτως ἐπὶ τόπου ἐν Ἱεροσολύμοις πράξεις, ἰδίᾳ ὁ δεῦτερος ὅστις οὐ μόνον ἀντεκατέστησεν ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις ἐπαξίως πολλάκις τοὺς εἰδικούς προξένους Ἱεροσολύμων, ἀλλ' ἀνεδείχθη εἰς ἀπὸ τοὺς φαινοτέρους καὶ πιστωτέρους ἐκπροσώπους τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα εἰς τὰ μέρη ταῦτα.

Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης

Διάδοχος τοῦ Μαργαρίτη ὑπῆρξεν ὁ πολὺς Ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ κατόπιν Πρόξενος ἐν Ἰόπῃ Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Αἴνῳ τῆς Θράκης τὸ 1809, ἀγνωστον καὶ ἐσπούδασε, πάντως τὰ πρῶτα του γράμματα ἐγνώρισε εἰς τὰς σχολὰς τῆς Αἴνου καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰς γυμνασιακὰς εἰς τὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣν πάντοτε μέχρι θανάτου του ἐπεσκέπτετο ὁσάκις τῷ ἐδίδετο εὐκαιρίᾳ ταξιδίου ἢ ἀδείας ἀπουσίας. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰσῆλθεν ἐνωρίς κατὰ τὸ ἔτος 1833, ἐκ τῆς ἀπονομῆς δ' αὐτῷ τοῦ Ἀριστείου τοῦ Ἀγῶνος εἰς κρίνωμεν, ἐξάγεται ὅτι θά παρέσχε πάντως τὴν συμβολὴν του εἰς τὸν ἐπαναστατικὸν ἀγῶνα τῆς Μητρὸς Πατρίδος.

Ὁ Κωνσταντῖνος Κουτσοῦρέλλης ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1848 ἔκθεσιν τοῦ ἐν Ἰόπῃ Ὑποπροξένου Γ. Καραγιανναπούλου ὡς ἐργαζόμενος ἐν τῷ Γ. Προξενείῳ τῆς Βηρυττοῦ. Τοῦ Δημ. Μαργαρίτη μετατεθέντος ὡς Ὑποπροξένου ἐν Τριπόλει τῆς Συρίας, διάδοχος τούτου ἐν Ἰόπῃ διορίζεται ὁ Κ. Κουτσοῦρέλλης τὴν 25 Ἀπριλίου 1854, μέ τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποπροξένου τὸν ὁποῖον εἶχε ἤδη λάβει ἐν Βηρυττῇ κατόπιν εὐδοκίμου ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἐκεῖθι Προξενείῳ ὡς τε Γραμματέως, Διερευ-

Κωνσταντῖνος
Χ. Μαργαρίτης:

Ἱστορικαὶ διηγήσεις -
Ἰδεοὶς τῶν προξενικῶν
ἀρχῶν τῆς Ἑλλάδος ἐν
παλαιῇ τριπόλει
ἀνεκρυσσάν καὶ σὺν δι-
ωδικαῖς ταῖς.

«Νέα Ἑστὶς» ἐτος 188
(1940) τ. 1-ΝΕ' 63. 146-
154

2

νέως καί ὡς Ἀναπληρωτοῦ τῶν Γενικῶν Προξένων διὰ Β. Διατάγματος τῆς
3 Σεπτ. 1850.

Ὁ Κουισουρέλλης σκεπάζει διὰ τῆς μακρᾶς του ὑπηρεσίας ἐν Βηρυτῶ,
, Ἰόππῃ καί Ἱεροσολύμοις μίαν ὁλόκληρον περίοδον τῆς ἐθνικῆς μας
ζωῆς καί δράσεως ὡς Κράτους ἐν Συρίᾳ καί Παλαιστίνῃ. Ἀπό τοῦ 1854
μέχρι τοῦ 1872 καί ἔτι πέρα μέχρι τοῦ 1879 συνεχῶς δρᾷ ὡς Πρόξενος
νικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν Παλαιστίνῃ, γράφων, δια φωτίζων τὴν Κυβέρνησιν
του, προστατεύων τοὺς ὑπηκόους, ἐπεκτείνων τὴν προστατευτικὴν του
δραῖσιν καί γενικώτερον ἐπὶ τῶν καταδιωκομένων χριστιανῶν μὴ ὑπηκό-
ων Ἑλλήνων καί Ἀραβοφώνων ὀρθοδόξων Παλαιστίνης καί Συρίας, ὁδηγεῖ
τοὺς Ὀμίλους τῶν εἰς Ἰόππην ἀποβιβαζομένων ἐλλήνων προσκυνητῶν ἀ-
πὸ Ἰόππης εἰς Ἱεροσόλυμα (χιλ. 80) καί ἐκεῖθεν εἰς Ἰορδάνην (χιλ.
35) ἔφιππος ἐπὶ κεφαλῇ στρατιωτῶν διὰ μέσου τῆς ἐπικυνδύνου χώρας
ἐπιβάλλων τὴν θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως του εἰς τὴν ἐπιτόπιον Κυβέρνη-
σιν παρ' ἧς μέχρι θανάτου ἀπλάσεν ἀπερίστου ἐκτιμήσεως καί σεβασμοῦ.
Ὁ Κουισουρέλλης παρουσιάζει μίαν εἰκόνα λεπτομερειᾶς γνώσεως
τῶν πραγμάτων τῆς εἰς ἡν διέσχεν περιφερείας, ὀφειλουμένης εἰς τὰς πολ-
λὰς φιλίας, ἅς διὰ τοῦ μακροῦ χρόνου ἐδημιούργησε μεταξύ τῆς διευθυ-
νούσης τάξεως τοῦ τόπου. Οὗτος δια φωτίζει ἡμᾶς ἐπὶ πολλῶν σημείων
τοῦ τότε ἀγνώστου ἡμῶν ἄλλοθεν βίου μέχρι τοῦ 1879.

Εἰς τὰς περισθεείσας σημειώσεις του εὐρίσκομεν ἀναγεγραμμένα τὰ
σύγχρονα γεγονότα τῆς Παλαιστίνης καί δὴ τὰ περί τῆς γενικῆς κατα-
στάσεως, καί τὰ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν κρίσιν τοῦ 1872. Ἐκ τούτων
φαίνεται ὅτι πλὴν τῆς λεπτομερειᾶς γνώσεως διηύθυνε μετ' ἀξιοπαίνου
δικαιοσύνης καί ἀσκηρότητος τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ὑποπροξενείου του
καί τὰ τοῦ Προξενείου Ἱερουσαλὴμ, διεφώτιζε μάλιστα τὴν Κυβέρνησιν
του καλύτερον ἢ ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις Γενικὸς Πρόξενος. Ἀεικίνητον ὄν-
τα εὐρίσκομεν αὐτόν ὅτε μὲν συνοδεύοντα τοὺς εἰς προσκύνησιν τοῦ
Ἀγίου Τάφου παραγενομένους ὑπηκόους τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος κατὰ
τε τὸν Ἰορδάνην καί λοιπὰ Ἱερὰ Καταγύγια, ὅπως προφυλάξῃ αὐτούς

ἀπό φόνους ληστείας καί λοιπὰς προσβολὰς τῶν καταμαινομένων Ἀράβων
 ...” Καταδαπανώμενος ἐξ ἰδίων πρὸς εὐπρόσωπον παράστασιν καί ἐπι-
 βαρυνόμενος διὰ χρεῶν ὅτε δὲ ὑποβαλλόμενος εἰς τὰς κακουχίας μακρῶν
 ταξειδίων χάριν ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν ὡς ἡ τοῦ Γερμανοῦ Ρώτ, ἥς
 ἔνεκα ἀσθενήσας ἠναγκάσθη χάριν τῆς παθούσης ὑγείας του νὰ ταξειδεύ-
 ση μέχρις Ἑλλάδος ἔνθεν καὶ πάλιν ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν θέσιν του ἐν
 Ἰόππῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔνθα ἡ διευθύνουσα αὐτόν
 Β. Πρεσβεῖα καὶ ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἤδρευον, ἐξ ὧν τῶν ἀποφά-
 σεων ἐξηρτῶντο πολλὰ ζητήματα τοῦ ὑποπροξενείου του.

Πλούσιος εἰς πᾶσαν ἔκφανσιν τὰς ὑπηρεσίας καὶ ἀκούραστος ἐποίκιλλε
 παμμερῶς αὐτήν. Πολιτικάι εἰδήσεις, ἐμπορικάι ἐκθέσεις στατιστικάι,
 διαχειρίσεις ὑποθέσεων ὑψηλῶν προσεκτικὴ καὶ δικαία, ἐνέργειαι ἐπι-
 τυχεῖς παρὰ τῇ ἐπιτοπίᾳ Κυβερνήσει, γράφοντα ὑπὸ τοῦ Κουτσοурέλλη
 καὶ διεξάγονται μὲ φαινομενικὴν ἀπλότητα ἔχουσα ὁμως τὴν σφραγίδα
 μιᾶς βαθυτάτης γνώσεως ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου
 καὶ ἀκριβοῦς ἐνημερότητος τοῦ περιβαλλοντος εἰς ὃ ἔζη.

Ὁ Κουτσοурέλλης ὑπῆρξε διαφωτιστικώτερος τοῦ προΐσταμένου του Θ.
 Ξένου, Προξένου ἐν Ἱεροσολέμοις καὶ εὐτυχέστερος ἱστορικός ὡς πρὸς
 τὸν ἐπανελθόντα σάλον ἐν τῇ Ἀγιοταφικῇ Ἀδελφότητι. Εἶναι ἐνημερώ-
 ταιος καὶ διαφωτίζει ἀνηπερέαστος ἀπὸ ξενικὰς φιλίας τὴν Κυβέρνησιν
 του, ἡ ὁποία συνεπεῖρα ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ κα-
 τόπιν αἰτιήσεως τῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων (ἐπιστολὴ Ἐκ-
 κλ. Ἑλλάδος ἀριθ. 2325 τῆς 9 Φεβρ. 1873) ἀνακαλεῖ τὸν Γ. Πρόξενον
 κ. Θ. Ξένον καὶ διορίζει ἀντ' αὐτοῦ τὸν Νικόλαον Ἀϊβατζίδην, διευθυν-
 τὴν τοῦ Ἐμπιστευτικοῦ Ἀρχείου τῆς Πρεσβεΐας Κων/πόλεως, ὡς Πρόξε-
 νον ἐν Ἱεροσολέμοις.

Χαρακτηριστικάι τῆς προθυμίας καὶ δὴ τῆς αὐτοθυσίας πρὸς τὴν διατα-
 γὴν τῆς Κυβερνήσεως του καὶ τοῦ καθήκοντος τῷ Κουτσοурέλλη εἶναι
 καὶ αἱ δύο περιοδεΐαι του εἰς τὰ περίχωρα τῆς Χεβρώνος κατὰ τὰ ἐνδό-
 τερα τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας καὶ δὴ εἰς τὰ πέριξ τοῦ Λιβάνου

4

καί Ἀντιλιβάνου χώρας ἐν ἐποχῇ ἐπικινδυνωδεστάτῃ διὰ τὴν ζώην ξένων εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα μετὰ τοῦ Βαυαροῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Μονάχου Διδάκτορος Ἰωάννου Ροδόλφου Ρώτ κατὰ τὸ ἔτος 1853.

Ὁ καθηγητὴς Ρώτ εἶχε διαταχθῇ παρὰ τῆς Βαυαρικῆς Κυβερνήσεως του νὰ μεταβῇ εἰς Παλαιστίνην καὶ Συρίαν καὶ ἐνεργήσῃ ἐπιποπίους ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἀρχαιοτήτων τῶν μερῶν αὐτῶν καὶ δὴ ἰδιαιτέρας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς "ἀλουργίδος βαφῆς". Παρακλήσει τῆς Βαυαρικῆς Κυβερνήσεως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνέστησεν εἰς τὸν Κουτσουρέλλην διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 7661 τῆς 2 Νοεμβρίου 1856 διαταγῆς ὅπως παράσχῃ τῷ καθηγητῇ Ρώτ, πᾶσαν τὴν ἡθικὴν αὐτοῦ συνδρομήν. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι τοῦ Κουτσουρέλλη γνωστὴ ἦτο ἡ παμμερὲς γνῶσις, ἡ πεῖρα καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου τῆς χώρας καὶ τῶν προσώπων τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας, καὶ δὴ ἐπὶ τῶν κυβερνῶντων τὴν χώραν διοικητικῶν ὑπαλλήλων, καίτοι ἐφίστατο ἤδη ἐν Ἱεροσολύμοις Πρωσικὴ Προξενικὴ Ἀρχὴ, ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ παράσχῃ τὴν συνδρομήν ἢ ὁποῖα ἀπηιέτο παρὰ τῆς Ρώτ. "Ἀνεῦ τοῦ Κουτσουρέλλη δυσχερὲς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ πρόβλεψιν ἐθεωρήθη ὅτι θάἀπέβαιεν ἡ ἔκβασις τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ρώτ. "Ἐπειδὴ ἔλαβον χώραν ἐσχάτως ταραχαί εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἐξ ὧν ὑπέστησαν ἀρκεταὶ κακώσεις οἱ χριστιανοὶ καὶ πολλοὶ ξένοι καὶ περιηγηταὶ ἐξητήσαντο παρὰ τοῦ κ. Κουτσουρέλλη πρὸς ἀτομικὴν ἀσφάλειαν νὰ τὸν συνοδεύσῃ αὐτοπροσώπως "ὁ καθηγητὴς Ρώτ. Τοῦτον πράγματι καὶ συνώδευσε καὶ εἰς τὰς δύο περιοδείας ἐνεργήσας ἵνα συνοδεθῶσιν ἀμφότεροι δι' ὀπλισμένων κυβερνητικῶν ἐπείων, τὴν μὲν πρώτην εἰς τὰ περίχωρα Βηθλεέμ-Λεβρώνος καὶ τὴν δευτέραν εἰς Συρίαν.

Κατὰ τὴν πρώτην μετὰ δεκαπενθήμερον ἀνίχνευσιν καὶ ἐξέτασιν τῆς περιοχῆς ὁ Καθηγητὴς Ρώτ "ἀνεκάλυψε καὶ κατεσκεύασεν ἐκ διαφορῶν ὁστέων τῶν μερῶν τούτων τὴν ἀλουργίδα βαφὴν καὶ κατήρτισε συλλογὴν ἀπολιθωμένων ὁστέων, ζώων, φυτῶν καὶ ἐντόμων".

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐκχώρησιν ἐξ Ἰόππης τὴν 3/21 Μαΐου 1858 διὰ τοῦ ἀυστριακοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἔφθασαν εἰς καϊάφαν καὶ προμηθευθέντες

ζῶα ἀνεχώρησαν εἰς Ναζαρέτ, ἔνθα κατέλυσαν εἰς τό ἐκεῖσε μοναστήριον
τῶν διαμαρτυρομένων Τζέλλερ. Ἐκεῖθεν ἀνεχώρησαν εἰς Χάμμε πέραν τοῦ
Ἰορδάνου, ὅπου ὑπάρχουν μεταλλικά ὕδατα καί ἐπεσκεύθησαν καί ἄλλας πα-
ρακειμένας πηγάς θειούχας πέραν τοῦ Ποταμοῦ Γιαρμούκ. Ἐκ Χάμμε ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τό χωρίον Σάμαχ καί τήν Τιβεριάδα ἔνθα ἀπέναντι τοῦ κατεδα-
φισμένου φρουρίου ἐσκήνωσαν. Ἐν Τιβεριάδι ἐναύλωσαν τό μόνον καί μονα-
δικόν ὑπάρχον πορθεῖον, λέμβον, ἐπεσκέφθησαν δι' αὐτοῦ εἰς τήν ἀπέναν-
τι ἀκτὴν, τὰ Μάγδαλα, τήν Βηθσαιῖδᾶ, τήν Καπερναοὺμ μέχρις τῶν εἰσβο-
λῶν τοῦ Ἰορδάνου. Ἐκ Τιβεριάδος ἀπῆλθον εἰς θαβώριον ὄρος ἐκεῖθεν
καί αὐθίς εἰς Ναζαρέτ καί ἐκεῖθεν τήν 26 Μαΐου / 7 Ἰουνίου εἰς τόχ
χωρίον Γιακούπ Σάφαδ, ἔνθα διανυκτέρευσαν καί ἐκεῖθεν διελθόντες τήν
φέφυραν τῶν ὠυγατέρων τοῦ Ἰακώβ (Μπανάτ Γιακούπ) ἐπεσκέφθησαν τήν
Σαμαχωνίτιδα λίμνην καί ἀφοῦ διανυκτέρευσαν ἐκεῖ τήν ἐπιοῦσαν ἔφθα-
σαν εἰς Πάνιας καί ἐκεῖ ἐσκήνωσαν. Εἰς Πάνιας ὁ Κουτσοурέλλης καί ἡ
συνοδεία ἐνός ὁδηγοῦ Ἀραβος καί δύο Ἀγγλων περιηγητῶν, οὓς συνήντη-
σαν καί συμπαρέλαβον ἐν Χάμμε ἀνῆλθον εἰς τήν κόρησιν τοῦ ὄρους ὄ-
ρους Ἀντιλιβάνου, τοῦ Μεγάλου Ἀερμώνος, καλουμένου Ἀραβισιί Τζέπελ-
ίλ-Σέχ. Ἐκεῖ διέτριψε δύο ἡμέρας ὁ Δρ Ρώτ, μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψε πάλιν
ἐκ τοῦ ὄρους καί εἰς τήν πόλιν Κουτσοурέλλην ἐκ πυρετοῦ. Κα-
τόπιν τήν 2/14 Ἰουνίου ὁ Ρώτ ἐπεσκέφθη τήν ἀπέναντι λίμνην καλουμένην
Ἀραβισιί Πίρκετ-ίλ-Ράν, εὐρισκομένην ἐν μέσῳ τῶν τριῶν ὁρέων τῆς περι-
φερείας Χωρράν. Τήν 3/15 ἐκ Πανίας διηυθύνθησαν εἰς Χασπέαν, ἔνθα ὁ
Ρώτ ἔπescen ἀσθενῆς προσβληθεῖς ἐξ ἡλιάσεως μετὰ ὑψηλοῦ πυρετοῦ, ὁ ὁ-
ποῖος, παρά τὰς παρασχεθείσας εἰς αὐτόν περιποιήσεις τοῦ Κουτσοурέλλη
καίτοι καί αὐτοῦ ἀσθενοῦς καί τοῦ διαμαρτυρομένου Ἱεραποστόλου Χασπέας
Δρος Ἰω. Βαρταπέτ, φιλοξενήσαντος καί νοσηλεύσαντος αὐτόν κατ' οἶκον
ὑπέστη διατάραξιν φρενῶν. Ὁ δυστυχῆς Διδάκτωρ χάριν τῆς ἐπιστήμης καί
τοῦ καθήκοντος ἔπescε θῆμα τῶν καυσικῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τῆς Συριακῆς
Ἀραβίας, καί ὅτε μὲν ἐξώρμα γυμνός ἐν ὑπαίθρῳ καί ἐπεχειρεῖ εἴτε διά
μαχαιριδίων, εἴτε δι' ὑέλων φιαλῶν ν' αὐτοκτονήσῃ, ὅτε δέ διέφευγε τήν
φύλαξιν τῶν πέριξ αὐτοῦ καί ἐπετίθετο διά λίθων κατὰ τῶν σωτήρων αὐτοῦ

6
καί θεραπεπόντων, μέχρις οὗ τὴν 14/26 Ἰουνίου 1858 ἐξέπνευσε, κηδευθεὶς
μετὰ τιμῶν ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ Ἐκκλησιδίῳ Χασκέας καί ταφεὶς ἐν τῷ Ἀ-
μερικανικῷ Νεκροταφείῳ αὐτόθι. Μετά τὸν θάνατον τοῦ φιλέλληρος τούτου
καθηγητοῦ Ῥώτ εὐρέθη γερμανιστί γεγραμμένη διαθήκη ἐν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις
Πρωσικῷ Προξενείῳ, δι' ἧς ἄπασαν τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ βιβλιοθήκην
ἀξίας τότε ἄνωτ' ὅν 6.000 ἀργυρῶν φιορινίων, τὴν εὐρισκομένην τότε εἰς
τά ἰδιαίτερα δωμάτια τοῦ ΘΘ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, ἐκληροδό-
τησεν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἡμέτερον Πανεπιστήμιον.

Ὁ Κουτσοурέλλης ἐκ τῶν κακουχιῶν τούτων τῶν περιοδειῶν τοῦ Ῥώτ ἠσθέ-
νησε σοβαρῶς ἔκτοτε ἐπὶ μακρόν καί ἴσως κατὰ πρῶτον ἐβλάβησαν σοβαρῶς
οἱ ὀφθαλμοὶ του. Παρά τῆς Βαυαρικῆς Κυβερνήσεως ἡμείφθη διὰ τοῦ παρασή-
μου τῶν Ἱπποτῶν Α' τάξεως τοῦ ἁγίου Μιχαήλ.

Ὁ Κουτσοурέλλης καί μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας
παρέμεινε ἐφησυχάζων ἐν Ἰόππῃ ὡς συνταξιούχος τῆς Κυβερνήσεως, βοηθῶν
ἠθικῶς τοὺς διαδόχους του, καίτοι πλέον τυφλός ἀπὸ τοῦ 1864, ἀφοῦ προή-
χθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Προξένου. Καὶ Ἀὐγουστον ἤδη τοῦ 1861 ἐξήτησε
τὴν προαγωγὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον διὰ τῶν ἐξῆς " Εἴκοσιν ἐξ ἡδη συν-
επληρώθησαν ἔτη ἀφ' ὅτου ὑπηρετῶν ἐν τῷ Προξενικῷ κλάδῳ ἄνευ στιγμῆς δι-
ακοπῆς, καὶ τὸ ἔτος 1850 ἔλαβον τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπροξένου διὰ Β. Δι-
ατάγματος τῆς 3 Σεπτ. 1850, ἔκτοτε καί πρὶν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς διηύ-
θυνα τὸ ἐν Βηρυττῷ Β. Προξενεῖον ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Προξένων.. " Ἡ Σ.Β. Κυ-
βέρνησις λαμβάνουσα ὑπ' ὅψιν τὰς μακράς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐκδουλεύσεις μου
καί τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον κατέβαλα εἰς πολλὰς κινδυνώδεις περιστάσεις
ὑπὲρ τῶν ὑψηλῶν τῆς Α.Μ. μὴ φεισθεὶς οὐδ' αὐτῆς τῆς ἰδίας ζωῆς πέπεισμα
ὅτι θέλει ἐν τῇ δικαιοσύνῃ της ἀμείψῃ ἐπαξίως τῶν ἐκδουλεύσεων μου καί
ἀπονεῖμῃ μοι τὸν βαθμὸν τοῦ Προξένου".

Ὁ Κουτσοурέλλης ἐπάλαισεν καὶ ἀρχὰς κατὰ τὰ πρῶτα τοῦ ἰδίου ἔτη
καί κατὰ οἰκονομικῶν στενοχωριῶν καί δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν τότε Ὑ-
πουργόν τῶν Ἐξωτερικῶν Α. Κουντουριώτην ἔγραφε τὴν 30 Μαΐου 1861 τὰ
ἐξῆς:

7
"... Εἴκοσιν ἔξ κατὰ συνέχειαν ἔτη ὑπηρετῶν τὴν Σ.Β. Κυβέρνησιν ἐν
τῷ Προξενικῷ κλάδῳ πρό πέντε ἐτῶν διωρίσθην Ὑποπρόξενος τῆς Α. Μ.
ἐν Ἰόππῃ μέ μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν ἐκ Ἀρχ.. Μόλις δέ ἐνιδρυθεὶς εἰς
τὴν θέσιν μου ὑπέκυψα εἰς βαρυτάτας χρηματικὰς ἀνάγκας ἔνεκα τῆς ὑ-
περτιμῆσεως τῶν ἐδωδύμων, ἐνοικίων, μισθῶν Προξενικῶν ὑπαλλήλων, γρα-
φικῶν ἐξόδων καὶ λοιπῶν δαπανῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Ση-
μαίας εἰς τὰ βάρβαρα καὶ ἐπικίνδυνα ταῦτα μέρη καὶ πρὸς τήρησιν τῆς
ἀξιοπρεπείας τῆς θέσεως μου μεταξύ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν καὶ τῶν Προ-
ξένων τῶν ἄλλων ἐθνῶν εἰς τὴν ἐστίαν ταύτην τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ
προστασίαν τοῦ τε Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας κατὰ τὰς κιν-
δυνώδεις μάλιστα ἐποχὰς τῆς θυρίας (πρόκειται περὶ τῶν ταραχῶν τῆς
θυρίας) ἐπειδὴ δέ διευθύων ταυτοχρόνως ὁλόκληρον τμῆμα τῆς ἡπαισιτί-
νης, εἶμαι δέ βεβιασμένος (ἠναγκασμένος), ὥς ἐκ τῆς θέσεως μου νά
συνοδίσω καὶ ἔτος τοῦς εἰς προκλήσιν τοῦ Ἁγίου Ἰάφου παραγενομέ-
νους ὑπὸ τῆς Α.Μ.Μαγλειούπολις κατὰ τὴν Ἰορδάνην καὶ τὰ λοιπὰ
Ἱερὰ Καταγωγία, ὅπως προσυλάξω αὐτοὺς ἀπὸ φόβους, ληστείας καὶ λοι-
πὰς προσβολὰς τῶν καραματινῶν ἄνδρων Ἀράβων καὶ οὕτω προσίθεται εἰς
τὰς δαπάνας μου καὶ ἡ δαπάνη ἢ οὐχὶ εὐκαταφρόνητος τῶν ὁδοιπορικῶν
..." καὶ συνεχίζων ζητεῖ τὴν χρηματικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ὑπουργείου:

Ὁ Κωνσταντῖνος Κουτσοσυρέλλης ἀπέθανεν τὴν 6/18 Ὀκτωβρίου 1879
τυφλὸς ἐν τῇ ἐν Ἰόππῃ οἰκίᾳ του, ἡ ὁποία μέχρι πρό ἐτῶν ἐφέρετο εἰς
τὸ στόμα τῶν ὁμογενῶν Ἰόππης "τό σπῆτι τοῦ Κουτσοσυρέλλη", τῆς κηδεί-
ας του τελεσθείσης μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ τοῦ Προξένου Ἰόππης Γερασίμου
Πανᾶ, ἐτάφη ἐν τῷ Νεκροταφείῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, οἱ δέ ζῶντες τότε
δύο ἀδελφοὶ του ἀνήγειραν καλλιμάρμαρον μνημεῖον, ἐφ' ὃ ἀναγράφεται
ὅτι "ἐγεννήθη ἐν Αἴνῳ τῆς Θράκης τὸ 1809, καὶ ὅτι ἦτο ἀνὴρ ἄγαν ἀ-
γαθός καὶ παρὰ πάντων τιμώμενος. Τὸν τάφον του ἐπεσκέφθη τὸ πρῶτον
πρὸ διετίας καὶ εὗρον ἐν σχετικῶς καλῇ καταστάσει, ἀλλ' ὑπάρχει κίν-
δυνος τῆς καταστροφῆς του καὶ τῆς κλοπῆς τῶν μαρμάρων του, ἐάν δέν

ληφθῇ ἐγκαίρως φροντίς. Τοῦ πράγματος τούτου περιελθόντος εἰς γνῶσιν τοῦ νεωστὶ ἀφιχθέντος Γενικοῦ Προξένου κ. Δημητρίου Ι. Παπᾶ, οὗτος παραλαβὼν με κατῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ τάφου εἰς Ἰόππην τὴν 5 Μαρτίου 1940 καὶ μελετᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀνάγκης τῆς μετακομιδῆς τῶν λειψάνων του καὶ τοῦ τάφου του εἰς ἀσφαλέστερον μέρος.

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου Κουτσοурέλλη εὐρέθη ἐν τοῖς καταλοίποις του καὶ ἡ Δημοσία Διαθήκη του χαρακτηριστικὴ τῆς εὐσεβείας τοῦ ἀνδρός πρὸς τὴν πατριὸν ἠρησκείαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ εὐγενῶν διαθέσεων του καὶ αἰσθημάτων ἀπέναντι τῆς πατρίδος του καὶ τῆς ἀγαθοεργίας. Ζῶν ὠφέλησε καὶ ὑπηρετήσε καὶ τοὺς πλησίον καὶ τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἀνεδείχθη ἑυεργέτης τοῦ "ἔθνους".

Ἀντὶ παντός ἄλλου παραθέτομεν τὴν διαθήκην :

"... Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος Κωνσταντῖνος Κουτσοурέλλης σώας καὶ ὑγιεῖς ἔχων τὰς φρένας καὶ ἐν καλῇ καταστάσει τοῦ σώματος διατελῶν, προσεκάλεσα εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ τοῦ γνωστοῦ μου Κηρίου Δημητρίου Μαυρογορδάτου τὸν ἐνταῦθα διασθόνοντα πρὸ ἐν Ἰόππῃ ὑποπροξενεῖον τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ὑποπροξένου, Κύριον Νικόλαον Μελέτιον καὶ παρεκάλεσα νὰ συντάξῃ τὴν δημοσίαν διαθήκην μου ἐνώπιον ἑξ μαρτύρων ἐπειδὴ εἶμαι τυφλός. Ὅθεν ἀφοῦ πρῶτον αἰτήσω παρὰ Θεοῦ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μου καὶ τὴν συγχώρισιν παρὰ πάντων ἐχθρῶν μου καὶ φίλων συγχωρήσω δὲ καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας πάντα, ἐντέλλομαι περὶ τῆς χρηματικῆς μου περιουσίας ὡς ἔπεται :

Πρῶτον. Ἐκ τῆς χρηματικῆς μου περιουσίας τῆς εὐρεθησομένης μετὰ τὸν θάνατον μου εἴτε εἰς μετρητὰ ₯ εἴτε εἰς συνάλλαγμα ἀφίνω Δίρας Ὁθωμανικὰς χιλιάδας (1000) πρὸς ἴδρυσιν ἐνός Ἑλληνικοῦ Σχολεῖου ἀρρένων ἢ θηλέων, κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ τόπου, εἰς Αἶνον τῆς θράκης, ὅπου ἐγενήθη καὶ κατὰ πρῶτον εἶδον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο θέλουν ἐκπαιδεύεσθαι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν δωρεάν πάντες οἱ πτωχοὶ καὶ ἄποροι νέοι καὶ νέαι τῆς πατρίδος μου Αἰῶνα μὴ ἀποκλειομένων

καί τῶν Ἑλλήνων ἢ Ἑλληνίδων ἄλλων μερῶν καθόσον αἱ περιστάσεις καί οἱ πόροι τοῦ σχολείου θέλουσι τό ἐπιτρέπει. τό σχολεῖον τοῦτο θέλει φέρει τήν ἐπωνυμίαν "Ἑλληνικόν Σχολεῖον Κωνσταντῖνου Κουτσουρέλλη". Ὁ ἐκτελεστικὸς τῆς παρούσης διαθήκης μου θέλει φροντίσει μετὰ τόν θάνατον μου νά συνεννοηθῇ ἀπ' εὐθείας μετὰ προϋχόντων τιμίων εὐυπολήπτων, εὐσυνειδήτων καί εὐκαταστάτων συμπολιτῶν μου Αἰνιτῶν πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων εἰς τήν σύστασιν, ἰδρυσιν καί καλὴν δεύθυνσιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ τούτου Καταστήματος/

Δεύτερον. Ἀφίνω παραγγελίαν εἰς τοὺς δύο μου ἀδελφούς Γρηγόριον καί Ἰωάννην, ἃν καί οὗτοι διανύσωσι τόν βίον των ἄγαμοι ὡς ἐγώ, ν' ἀφίσωσι καί ἀφίσωσι καί οὗτοι εἰς τό μνησθέν σχολεῖον ἐν Αἴνῳ τήν χρηματικὴν περιουσίαν, τήν ὁποίαν ἐγκαταλείπω εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐπαύξησιν τῶν προσόδων τοῦ ρηθέντος κοινωφελοῦς καταστήματος.

Τρίτον. (Ὅρίζει τὰ περὶ μερίσεως μνημοσύνου τοῦ ἐτησίου πρὶν 21 Μαρτίου ἐκάστου ἔτους)

Τέταρτον. (Ὅρίζει χρηματικὴν ἀμοιβὴν ἵνα δοθῇ εἰς τό πλοῦτον τοῦ ὑπηρετικόν προσωπικόν).

Πέμπτον. Μετὰ τόν θάνατον μου νά μετρηθῶσιν ἐκ τῆς χρηματικῆς περιουσίας μου εἰς τόν Ἑλληνα Σκευοφύλακα τοῦ Παναγίου Τάφου εἰς Ἱεροσόλυμα λίραι Ὀθωμανικαί πεντήκοντα (50) πρὸς παντοτεινόν μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου γινόμενον ἐν τῷ Θείῳ Ναῷ τοῦ Παναγίου καί Ζωοδόχου Τάφου.

Ἑκτον. Ἐκ τῆς χρηματικῆς περιουσίας μου νά κατασκευασθῇ μία μεγάλη ἀργυρᾷ πολυκάνδηλος ἀξίας πεντήκοντα ὀθωμανικῶν λιρῶν (50) νά χαραχθῇ ἐπ' αὐτῆς τό ὄνομα καί ἐπώνυμον μου καί προσαρτυθῇ ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Μεγαλομάρτυρος τοῦ Ὁρθοδόξου Ναοῦ τοῦ ἐκτός τῆς πόλεως Ἰόπης κειμένου τοῦ παρὰ τῷ κοιμητηρίῳ τῶν Ὁρθοδόξων, πρὸς παντοτεινόν μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου καὶ ὅλας τὰς θρησκευτικὰς Ἱεροπραξίας τὰς ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ τελουμένας.

Ἑβδόμον. Νά διανεμηθῶσιν ἀμέσως μετὰ τόν θάνατον μου ἀπὸ τὰ πρῶτα

10
10
τῆς περιουσίας μου χρήματα πεντήκοντα λίραι ὀθωμανικαί (50) εἰς τοὺς
ἐν Ἰόππῃ πτωχοὺς.

Ὅγδοον. τὴν συλλογὴν ὅλων τῶν βιβλίων μου ἀφιερώνω εἰς τὴν ἐν Αἴνῳ
τῆς θράκης ἐπὶ τὴν ἐπωνυμίαν μου ἰδρυθησομένην Ἑλληνικὴν Σχολήν.

Ἐννατον, δέκατον, ἐνδέκατον, δωδέκατον (κληροδοσίαι καὶ προβλέψεις
περί τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ)

Δέκατον τρίτον. Διορίζω ἐκτελεστικήν τῆς παρούσης διαθήκης μου τὸν ἐν
Ἱεροσολύμοις ἱατρόν κύριον Χαράλαμπον Μαζαράκη τὸν ὅποιον παρακαλῶ
ἐν βάρει συνηδότος νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ γράμμα τὴν παροῦσαν διαθήκην μου
χωρὶς νὰ χαρισθῇ εἰς τὸν μὲν ἢ τὸν δέ.

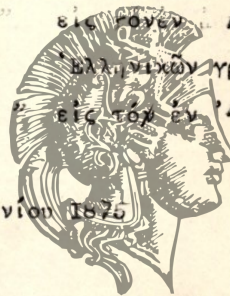
(Πλὴν τῶν ἀνωτέρω διὰ τῆς αὐτῆς διαθήκης κληροδοτεῖ τὰ ἐξῆς ποσά

1) Δραχμὰς χιλίας (1000) εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις πτωχοκομεῖον

2) " " " εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Σύλλογον περί διαδόσεως
Ἑλληνικῶν γραμμῶν

3) ε ε " εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐν Ἰόππῃ τῇ 20 Ἰουνίου 1875

Ὁ διαθέτης

Κωνσταντῖνος Κουτσοурέλλης